

SUBCARPATII SI PODISUL MOLDOVEI

Subcarpatii Moldovei sint cuprinsi intre Valea Moldovei (in nord), Valea Trotusului (in sud), Carpatii Orientali (in vest) si culoarul Siretului (in est).

Subcarpatii Moldovei formeaza o zona de trecere de la Carpatii Orientali la Podisul Moldovei. Desi unele trasaturi subcarpatice sint prezente pe o zona foarte ingusta (4 km) si la nord de Valea Moldovei (depresiunile Solca si Cacica), aceasta este inclusa la Podisul Sucevei, Subcarpatii in forma clasica fiind doar la sud de Valea Moldovei.

Relief si subdiviziuni

Subcarpatii Moldovei au un relief relativ mai simplu decit celelalte regiuni subcarpatice.

Relieful lor este grefat pe o structura mai simpla, mai putin cutata si este format dintr-un singur sir de dealuri si un singur sir de depresiuni.

Pe vaile principale (Bistrita si Trotus), care-i traverseaza pe traiectorii de la nord-vest spre sud-est se realizeaza o legatura naturala strinsa intre Carpatii Orientali, Subcarpati, culoarul Siretului si Podisul Moldovei; spre nord, aceasta functie este realizata pe Valea Moldovei.

Subcarpatii Moldovei au o altitudine medie de 400-500 m si altitudini extreme cuprinse intre 911 m (Culmea Plesului) si 150 m spre culoarul Siretului.

Sint alcatuiti predominant din roci miocene (gresii, argile, conglomerate), slab cutate cu areale tectonic mai ridicate in sirul de dealuri (Plesu, Pietricica).

Dealurile sint dezvoltate pe structuri anticlinale, iar culoarul depresionar Neamt-Cracau-Bistrita-Tazlau-Casin pe o structura de sinclinal alungit limitrof Carpatilor. Spre culoarul Siretului si al Moldovei exista o prispa de depune piemontane (pietrisuri si nisipuri).

Principala caracteristica a Subcarpatilor Moldovei o constituie succesiunea dinspre zona montana spre exterior, in doua fisii paralele, a unui singur sir de depresiuni (depresiunile Neamt, Cracau-Bistrita, Tazlau-Casin) si a unui singur sir de dealuri (dealurile Plesu, Corni, Runcu, Barboiu, Pietricica).

Spre sud, intre Trotus si Susita, spatiul depresionar se reduce foarte mult, dar are o intindere mai mare si o forma mai deosebita zona dealurilor reprezentate de dealul Ousoru, continuat spre Valea Siretului cu platforma Zabrauti si o prispa de depuneri piemontane.

(1) Depresiunea Neamtului, situata in nord, este relativ mica si marginita strins de Culmea Plesului si Dealul Corni. Este strabatuta de riurile Neamt (care in cursul superior se numeste Ozana) si Topolita.

(2) Depresiunea Cracau-Bistrita este situata pe Bistrita si prelungita pe afluentul ei Cracau. Este mult mai larga, dealurile care o marginesc sint mai mici (Dealul Cornii 592 m, Dealul runcu, 507 m) si ofera o larga deschidere si legatura spre culoarul Moldova-Siret. Zona depresionara se continua pina aproape de Bacau; in axul ei, pe Bistrita, este dezvoltat un sistem de trasee fluviale etajate. Este puternic industrializata (Piatra Neamt, Roznov, Savinesti, Buhusi).

(3) Depresiunea Tazlau - Casin este situata pe riurile Tazlau-Trotus-Casin (care isi aduna apele la Onesti) si

are un pronunțat caracter longitudinal; este marginită spre est de culmea Pietricica (746 m), bine evidențiată în relief și împadurită, iar spre sud de Dealul Ousoru (753 m). Depresiunea are aspectul unui sinclinal larg, alungit, străbatut de Tazlau. Este industrializată mult în zona de confluență cu Trotusul (Onesti-Borzesti).

Clima, hidrografia, învelișul biogeografic și resursele naturale

Subcarpații Moldovei au un climat influențat de poziție, altitudine și desfășurarea în altitudine.

Temperatura medie scade de la sud la nord (9°C la Onesti, 8°C la Tirgu Neamt) și scade cu altitudinea.

Iarna, depresiunile au temperaturi mai ridicate cu 1°-2°C decât zona montană și Podișul Moldovei, datorită adăpostului morfologic.

Circulația aerului este predominantă din direcția nord-vest (datorită canalizării aerului ce traversează Carpații în lungul văilor principale: Moldova, Bistrita, Trotus), dar pătrunde uneori și Crivatul din nord-est, peste înșeurile joase ale dealurilor subcarpatice. Precipitațiile sunt de 600-700 mm/an. În nord se resimt influențe scandinavo-baltice.

Pe ansamblu este un climat de dealuri joase (în depresiuni) și de dealuri mai înalte (pe culmile Pietricica și Plesu). În depresiunile Cracau-Bistrita și Tazlau-Casin se produc iarna inversiuni de temperatură, iar dinspre zona montană bat uneori (mai des primăvara) vânturi cu caracter de foehn.

În nord curge Moldova, care primește ca afluenți râurile Neamt (Ozana) și Topolita, în partea centrală curge Bistrita (cu afluentul ei Cracau), iar în sud Trotusul, care primește la Onesti râurile Tazlau, Casin și Oituz.

Există lacuri de acumulare pe Bistrita și câteva izvoare minerale (Oglinzi, Baltătești).

Vegetația naturală predominantă o reprezintă pădurile de stejar (în amestec cu alte foioase), păduri de gorun (în amestec cu carpen) și pe dealurile mai înalte, păduri de fag.

Solurile predominante sunt solurile argiloiluviale, solurile cenușii și cernoziomice (frecvente în depresiunile Neamt și Cracau-Bistrita). Lângă Piatra Neamt, la contactul dintre zona montană și Subcarpați există rezervația paleontologică și geologică de la Cozla.

Resursele naturale ale Subcarpaților Moldovei sunt: sare, petrol, gaze asociate, săruri de potasiu, roci de construcție (argila), potențialul hidroenergetic al râurilor (valorificat în cadrul Bistritei), apă (pentru industrie și consum urban), resurse de soluri și terenuri arabile favorabile agriculturii, pășuni de dealuri (relativ reduse ca întindere), un fond forestier (modest însă), și izvoare minerale care favorizează tratamentul balneo-climateric.

Populația și așezările

Zonele depresionare au o densitate ridicată a populației (150-200 loc./km²) datorită sporului natural ridicat (6-7‰) față de media pe țară.

Există deplasări permanente (spre alte regiuni și spre orașe) și fenomene de navatism atât spre orașe (Piatra Neamt, Buhusi, Bacău, Onesti, Tirgu Neamt), cât și spre platformele industriale, (Borzesti, Roznov, Savinesti).

Satele sunt mari și au în general o structură adunată. Au profil agricol, industrial, sau legat de exploatarea unor resurse. Un fost centru urban până în secolul trecut (Tirgu Trotus) a devenit localitate rurală.

Orașele sunt: Piatra Neamt, Onesti, Buhusi, Tirgu Neamt, Tirgu Ocna.

Piatra Neamt (123.000 loc.) a devenit în ultimele decenii un oraș mare la nivelul rețelei urbane a țării. Este un oraș modernizat, care îmbină arhitectura veche cu construcțiile mai noi. Are vocație industrială (industria lemnului, construcții de mașini) completată de platformele industriei chimice din apropiere (Roznov, Savinesti), la care se adaugă activități comerciale, administrative, culturale și turistice.

Onesti (59.000 loc.) este un oraș complet nou construit (în anii 1965-1970) pe locul fostului sat cu același nume odată cu zona industrială din apropiere (Borzesti). A devenit principalul centru urban de pe Valea Trotusului. În apropiere Tirgu Ocna (16.000 loc.) a rămas mai mult un centru de extracție a sării. Buhusi (22.000 loc.) este compus dintr-o parte mai veche (situată în vale) și o parte mai nouă, construită pe o terasă a Bistritei; are industrie textilă și alimentară. Tirgu Neamt (22.000 loc.), centru istoric și centru urban vechi, are o industrie mai modestă (îndeosebi de prelucrare a lemnului).

Caracteristici economico-geografice

Subcarpatii Moldovei reprezinta o zona activa din punct de vedere economic.

Petrolul, cunoscut si exploatat inca din secolul trecut, se extrage in prezent la Solont, Balcani, Pirjol, Stanesti, Tescani, Tazlau, Tirgu Ocna si Casin ; alte exploatare (Moinesti, Zemes, Medirzau, Lucacesti) se afla situate inspre vest, spre zona flisului.

Petrolul extras din zona flisului si din Subcarpati se prelucreaza la Borzesti si Darmanesti. La Beresti-Tazlau se exploateaza gaze naturale. La Borzesti, pe langa produse de rafinare a petrolului se obtin si diferite produse ale industriei petrochimice (cauciuc sintetic, fire si fibre sintetice, mase plastice). Din Depresiunea Transilvaniei ajunge aici o conducta de gaz metan.

Centrele electroenergetice principale sint termocentrala Borzesti, alte termocentrale mai mici (Piatra Neamt, Buhusi) si citeva hidrocentrale, pe Bistrita (intre Piatra Neamt si Bacau).

Industria chimica produce diverse produse petrochimice (Borzesti), fire sintetice (Savinesti), ingrasaminte azotoase (Roznov), produse clorosodice (la Borzesti pe baza extractiei de sare de la Tirgu Ocna), celuloza si hirtie (Piatra Neamt). Sarurile de potasiu exploatate la Tazlau sint folosite in industria de ingrasaminte complexe.

Industria lemnului este mai reprezentativa la Piatra Neamt (cherestea de rasinoase) si Onesti (cherestea de fag).

Industria materialelor de constructii este reprezentata la Piatra Neamt, unde se obtin prefabricate din beton, ceramica pentru constructii si ceramica fina.

Industria textila realizeaza produse de prelucrare a laniei la Buhusi si tricotaje la Piatra Neamt.

Fondul funciar bun, cu terenuri arabile intinse in depresiuni, permite cultura cerealelor, a plantelor industriale, furajere si pomicultura.

Cresterea animalelor se face pe baza unor pasuni si a culturii plantelor furajere; exista efective notabile de bovine, ovine, porcine, precum si de pasari.

Caile de comunicatie principale pornesc de pe culoarul Siretului (pe unde trece magistrala feroviara 5 si drumul international E 85 Bucuresti-Suceava) pe vaille principale spre zona subcarpatica si Carpatii Orientali.

Pe Valea Trotusului trece o cale ferata electrificata transcarpatica, de o deosebita insemnatate (Adjud-Onesti-Comanesti-Ciceu), insotita si de o sosea.

Pe Valea Bistritei este calea ferata Barcau-Piatra Neamt (si de aici la Bicaz) cu un drum rutier paralel. Recent orasul Tirgu Neamt a fost legat printr-o cale ferata noua de Pascani, racordindu-l astfel la reseaua feroviara a tarii.

Sosele modernizate leaga, de asemenea, Piatra Neamt de Roman, Tirgu Neamt de Pascani si Tirgu Neamt de Piatra Neamt.

Turismul cuprinde obiective de interes national si international in partea de nord, in jurul orasului Tirgu Neamt; Cetatea Neamtului, manastirile Neamt, Agapia, Varatec, Secu, statiunile Oglinzi si Baltatesti. Exista obiective turistice si in orasul Piatra Neamt, in imprejurimi (Cozla) si la Tirgu Ocna (salina).

Diferentierea Podisului Moldovei in cele trei diviziuni: Podisul Sucevei, Campia Moldovei si Podisul Barladului se datoreaza faptului ca partea nordica a Podisului Moldovei a avut o evolutie mai indelungata sub actiunea agentilor externi, fata de partea sudica, precum si particularitatilor biopedoclimatice.

In Podisul Sucevei masivele deluroase alterneaza cu portiuni joase generand un relief neuniform. Aceste sunt:

- portiuni joase:
 - Depresiunea Radauti;
 - Culoarul Sucevei;

- masive deluroase:
 - Dealul Cungi (688 m);
 - Dealul Dragomirnei (522 m);
- Culmea Siretului fragmentata de inseuarile Bucecea si Ruginoasa in Dealul Bour si Dealul Mare (588 m).

De ce subunitatea situata in NE Podisului Moldovei poarta denumirea de Campia Moldovei (Campia Jijiei). Aceasta se datoreaza importantei agricole a zonei si nu aspectului reliefului (a carui nota dominanta este aceea de dealuri scunde).

Podisul Barladului este puternic fragmentat de Barlad cu afluentii sai:

- Barlad;
- Crasna;
- Vaslui;
- Racova;
- Tutova;
- Zeletin

Afluentii Siretului sunt:

- pe dreapta:
 - Suceava;
 - Moldova;
 - Bistrita;
 - Trotusul.
- pe stanga:
 - Barladul;
 - Covurlui.

Afluentii Prutului, in ordinea in care ii primeste sunt:

- Baseul;
- Jijia cu Sitna si cu Bahlui.

In vaile raurilor ale caror ape scad mult in timpul varii se instaleaza iazuri; se remarca iazul Dracsani instalat pe valea raului Sitna.

Diferentierile climatice din cele trei subunitati ale Podisului Moldovei aparute pe fondul general al climatului de dealuri sunt:

- in Podisul Sucevei: influente baltice, temperaturi medii anuale de 6 - 8 gr.C, precipitaii bogate (600-800 mm/an), ierni prelungite;
- in Campia Moldovei: se interfereaza influentele baltice cu cele de ariditate, temperaturi medii anuale de 8 - 9 gr.C, precipitaii 400 - 500 mm/an, bate Crivatul (vant geros);
- in Podisul Barladului: influente est-europene de (de ariditate), temperaturi medii anuale de 8 - 9 gr.C, se accentueaza gradul de continentalism, precipitaii scazut (400 - 500 mm/an), ierni foarte reci, veri fierbinti, secete frecvente

Incercand un paralelism fitoclimatic, stiind fiind ca vegetatia resimte sensibil influentele climatice existente, se pot evidentia:

- in Podisul Sucevei, climatul de dealuri inalte (cu caracteristicile prezentate mai sus) favorizeaza dezvoltarea etajului fagului si al padurilor de amestec, fag si stejar (cu gorun, stejar pedunculat, stejar pufos, etc.). Aici se afla rezervatii la Fromoasa si Bosanci.

- in Campia Moldovei si in sudul Podisului Barladului apare silvostepa, intens transformata antropic, cu palcuri de padure (stejar pufos, stejar brumariu. rezervatie: Valea Lunga.

- in partea inalta a Podisului Barladului predomina paduri fag si de amestec cu stejarul.

Cultura plantelor este ramura importanta in agricultura Podisului Moldovei. Dezvoltarea ei depinde nu numai de lucrari agrotehnice, ci, mai ales de specificul conditiilor naturale. Incercand un paralelism agroclimatic se poate observa:

- graul se cultiva mai ales in Campia Moldovei si in portiunile mai joase din Podisul Barladului;
- porumbul urca ceva mai mult in altitudine, dar se cultiva mai ales in Campia Moldovei si in estul Podisului Barladului, pretandu-se foarte bine in irigatie;
- cultura plantelor tehnice:
 - floarea soarelui se cultiva in Campia Moldovei si in Podisul Barladului deoarece este o planta iubitoare de caldura si lumina (termo si heliofila);
 - sfecla de zahar solicita un climat mai recesi umed. Sfecla de zahar se cultiva mai ales in Podisul Sucevei si in Culoarul Siretului;
 - inul pentru fuior prefera zone mai inalte, racoroase si umede. Se cultiva mai ales in Podisul Sucevei, alaturi de canepa;
 - cultura cartofului: cartoful gaseste conditii prielnice de dezvoltare (clima mai racoroasa si umeda) in Podisul Sucevei si Culoarul Siretului;
 - viticultura - vita de vie are nevoie de caldura si soare, prefera versantii orientali spre sud. Extinse in N, NE si S Podisul Barladului se afla podgorii renumite (podgoria Iasi - Husi si Nicoresti - Ivesti);
 - pomicultura -- pomii fructiferi formeaza bazine pomicole importante in sudul Podisului Sucevei, Imprejurimile Harlauului, in N Podisului Barladului;
- culturi furajere:
 - trifoiul in Podisul Sucevei;
 - lucerna in Campia Moldovei;
 - sfecla furajera in Podisul Sucevei.

Asezarile urbane din Podisul Moldovei sunt:

- Suceava;
- Botosani;
- Radauti;
- Falticeni;
- Siret;
- Solca;
- Iasi;
- Barlad;
- Vaslui;
- Husi;
- Darabani;
- Saveni;
- Harlau;

- Targu Frumos;
- Negrest;
- Beresti;
- Targu-Bujor.

Orasele de tip feudal din Podisul Moldovei atestate de cronici si documente sunt:

- Siret;
- Suceava;
- Botosani;
- Iasi;
- Barlad;
- Husi;
- Harlau.

Orasele din Podisul Moldovei grupate in functie de categoria numerica:

- intre 100.000 - 350.000: Iasi (343.000 locuitori)
- intre 50.000 - 100.000:
 - Botosani (126.000 locuitori);
 - Suceava (114.000 locuitori);
 - Barlad (76.000 locuitori);
 - Vaslui (74.000 locuitori);
- intre 25.000 - 50.000:
 - Radauti;
 - Falticeni;
 - Dorohoi;
 - Husi.
- sub 25.000:
 - Siret;
 - Solca;
 - Darabani;
 - Saveni;
 - Harlau;
 - Targu Frumos;
 - Negresti;
 - Beresti;
 - Targu-Bujor.

Magistrala feroviara Bucuresti - Iasi - Ungeni trece si prin:

- Tecuci;
- Barlad;
- Vaslui.

Din Magistrala Bucuresti - Iasi - Ungeni linii ferate secundare se indreapta spre estul Podisului Moldovei:

- spre Husi;
- spre Falticeni.

Zona Podisului Moldovei este deservita de urmatoarele linii aeriene:

- Bucuresti - Iasi;
- Bucuresti - Suceava;
- Bucuresti - Bacau.

Formele de relief din Podisul Sucevei sunt:

Dealuri inalte
Inseuari
Depresiuni
Culoare de vale

si anume:

Dealuri inalte

Ciungi - 688 m
Dragomirnei - 522 m
Ibanesti
Bour
Dealul Mare - 587 m
Cozancea - 265 m

Inseuari

Saua Bucecii
Saua Ruginoasa

Depresiuni

Radauti

Culoare de vale

Culoarul Siretului
Culoarul Moldovei

Ape curgatoare din Podisul Sucevei

Siret
Suceava
Sucevita
Moldova

Formele de relief Campia Moldovei

Dealuri scunde
Ape curgatoare

Dealuri scunde, de cca. 200 m

Ape curgatoare din Campia Moldovei

Prut
Baseu
Jijia
Sitna
Bahlu

Forme de relief din podisul Barladului

Dealuri Inalte
Dealuri joase
si anume

Dealuri inalte

Podisul Central Moldovenesc
Dorosan - 561 m
Tansa - 466 m

Colinele Tutovei
Dealurile Falciului - 336 m

Dealuri joase

Podisul Covurlui - 228 m
Depresiunea Elanului - 200 m

Ape curgatoare din Podisul Barladului

Barlad
Crasna
Vaslui
Racova
Tutova
Zeletin
Jijia
Prut
Covurlui

